

MOJ BERNI

Glasilo Skupine MOJ BERNI

Dragi bernski prijatelji,

z veseljem vam v branje ponujamo novo številko našega biltena. Tudi tokrat boste v njem našli kup zanimivih informacij in koristnih predlogov.

Ker je sezona klopov na vrhuncu, se v tej številki izčrpno posvečamo tej nadlogi in vsem želimo, da bi jih čim uspešneje odgnali s svojih kužkov.

Vedno znova pišemo tudi o zdravju, kjer še posebej cenimo prispevke naših strokovnjakov. Ne manjkajo pa niti informacije, ki jih člani uredniškega odbora zasledimo v kakšnih drugih virih, pa jih prav radi podelimo z vami.

Konec maja nam je uspelo speljati še eno prijetno druženje; tokrat smo se podali v Polhov Gradec in se, kot dokazuje slikovno gradivo, imeli res lepo.

Še posebej pa me veseli, da s to številko začnemo z rubriko, ki predstavlja naše vzreditelje – prizadevne posameznike, ki se po svojih najboljših močeh in skladno z uveljavljenimi standardi trudijo vzrediti zdrav bernski podmladek.

Iz uredništva biltena Moj berni vam želimo čudovito poletje!

Nina Barlič

Milici v slovo

Dobojevala je svoj boj in odšla preko mavrice.

Smrt in slovo Milice Mihelčič, ki je v skoraj 22 letih našega druženja postala zelo naša in mi zelo njeni, sta nas odela v črnino in žalost. Obenem pa je to priložnost, da počastimo tisto plat njenega življenja, tisto veliko skupno ljubezen, ki nas je združila in dolga leta povezovala – bernske planšarske pse. V naše vrste jo je pripeljala njena Tara.

Prenehali smo šteti, kolikokrat je prevzela breme organizacije raznih srečanj, dogodkov, razstav ... Naše skupne bernske počitnice so sijale v žaru njene neuničljive energije, prislovično dobre volje, nalezljivega smeha.

Skupaj smo previharili mnoge kinološke viharje, preživeli mnoge vzpone, pa tudi padce, a nas je vedno poginjal naprej tudi njen večni optimizem. Mali Brooklyn v njenem naročju je bil najboljši dokaz za to in njen sijoči nasmeh takrat nepozaben.

Antoine de Saint-Exupéry je nekoč napisal: »Kdor se pusti udomaćiti, naj ve, da bo nekoč jokal.« Imeti prijateljico, sopotnico, partnerko ... je darilo – ne glede na trajanje. A to darilo je treba nekega dne plačati: z izgubo, žalostjo, praznino ... Naj nam bo v uteho, da ostaja med nami trajen spomin na skupno prehojeno pot.

Draga Milica, v veselje in ponos nam je, da smo bili del te poti. Zelo te bomo pogrešali. Soprogu Josipu, sinovoma Mihi in Gregorju z družinama pa v imenu članov skupine Moj berni izrekamo iskreno sožalje.

HEPKO

(HAPPY BERNIESHINE 23.10.2014 – 10.5.2024)

Življenje ni fer, enostavno NI fer ... Skupaj bi morali praznovati 10., pa 11., pa 12. rojstni dan ... Ti moj najbolj prijazni kuža, ki mu je največji stres v življenju predstavljala miza, narejena tako neumno, da nisi mogla ležati pod njo, pa voda, v katero nisi smela skočiti ... Edini bernček v našem krdelu, ki je moral vedno biti pod nogami in tam, kjer smo bili mi. S teboj smo bili vedno čisti, ob vsaki najmanjši priložnosti polizani od glave do pet. Ne bi mogla imeti bolj primerne imena ...

Teci ljubica moja, kolikor ti srce poželi, kakor si celo življenje tekala po gozdovih in travnikih. Najej se do onemoglosti, požerušček moj, skoči v vsako blatno lužo, čisti tolmunček, deročo reko. Nosi, žveči in skrivaj svojo žogico. Poišči svojo Jilli, polizkaj in potačkaj jo, kot znaš le ti, vzemi jo ponovno pod svoje okrilje in jo vodi po poteh za mavrico.

Vem, da sta neskončno srečni zdaj, ko sta spet skupaj.

Vem, da je bilo zate najbolje, da si se poslovila tako na hitro.

Vem, da nisi trpela, in tako je prav.

Vse to vem. Pa vseeno prav nič ne pomaga srcu, ki se je razlomil na koščke ... Zato, punca moja, bodi srečna in ne kukaj na nas preko mavrice preveč pogosto, ker nočem, da nas vidiš tako žalostne ...

Nekoč, nekje si me tri spet pademo v objem in obudimo 'Mi trije smo najboljši par'...

*Barbara Šolc
Tvoji Barbara in Peny*

MOJE SANJE ... MOJE VESELJE ... MOJ PONOS

Nekateri me poznate, drugi ne, z nekaterimi se srečujemo, z drugimi smo povezani prek spletnega portala facebook, ampak vsi, prav vsi pravi bernski ljudje se v bistvu poznamo, saj nas bernska ljubezen povezuje v srcih ...

Naj najprej povem, kako se je vse skupaj začelo ...

Moja ljubezen do teh čudovitih psov in z njo tudi moje bernsko življenje, kateremu sem se zapisala za vedno, se je začelo davnega leta 2004, ko je čisto po naključju v moj dom prišla moja prva bernska punca z imenom Nola. Nola na žalost ni imela rodovnika, ker jaz takrat kot popolna začetnica nisem imela niti najmanjšega pojma, kaj ta »papir« v bistvu sploh pomeni. Bila je izjemna psička s čudovitim karakterjem, a z eno samo napako – pri svojih štirih letih me je namreč prehitro zapustila.

Z njeno pomočjo in s pomočjo različne literature o tej pasmi sem počasi spoznavala, kako izjemni psi so, njihove karakteristike in standarde, predvsem pa to, da rodovnik ni le zgolj kos papirja, temveč precej, precej več ... in s tem tudi prisegla sama sebi, da bodo v mojem domu rodovnik in vsi predniki mojih psov vedno igrali pomembno vlogo.

Trenutno v mojem domu z nami živijo štiri bernske lepoticke: Rummi, Asy, Molly in Yona.

Pa naj pa se najprej z ljubeznijo v srcu spomnim vseh, ki jih ni več z mano in so skupaj za pasjo mavrico ...

Kot drugi berni, tokrat z rodovnikom, je prišel v našo družino naš edini fant, moj zlati veliki gorenjski medvedek Mond, na čase rahlo trmast in svojeglav, ampak sva hitro osvojila, kdo je šef v hiši. Z njim sem se spoznala tudi s pasjo šolo in predvsem s šolanjem same sebe.

Kot pa pravi stari ljudski rek, da eden ni nobeden, in ker je bilo še veliko prostora v našem domu in mojem srcu, je z Dunaja kot tretja po vrsti prišla Isis, moja avstrijska kraljica, za katero še danes trdim, da je bila pes, ki se ti zgodi samo enkrat v življenju. Podarila mi je čudovitih enajst let in sedem mesecev skupnega življenja ...

Moja želja po še več teh čudovitih prijateljih pa je bila vedno močnejša in našemu takratnemu krdelu dveh kosmatincev se je pridružila naša četrta bernka, moja Flo, ki me je, čeprav takrat nisem imela ambicij po vzreji lastnih mladičkov, nehote vpeljala tudi v začetke sveta vzreje.

Ko je bila Isis v svojem desetem letu starosti, Mond pa že v pasjih nebesih, se nam je pridružila Rummi, naša peta bernka, ki je pri svojih šestih letih in pol najstarejša članica trenutno štiričlanskega pasjega krдела. Je psička čudovitega karakterja, ki kaj hitro rada prevzame vodilno mesto med ostalimi puncami in vedno poskrbi, da je pri božanju in crkljanju ona prva na vrsti. Z njenim prihodom se mi je prvič porodila želja, da bi mogoče skupaj stopili v razstavljeni ring. Udeležili sva se dveh razstav, vendar sem zaradi nesoglasij z njeno vzrediteljico razstavljanje za nedoločen čas odložila.

Samo pol leta za Rummi je v naše pasje krdelo iz Bosne prišla Asy,

naša šesta bernka, neskončno nežna, mila in potrpežljiva psička, s katero so se mi izpolnile tudi moje dolgoletne sanje po vzreji ... Jeseni 2021 je Asy postala ponosna in ljubeča mama našega prvega legla. Čeprav je bilo pri kotitvi kar nekaj zapletov, kasneje veliko skrbi okrog legla, odrekanih, neprespanih noči in skrb, ali bodo mladički dobili dobre domove (ki se je takoj, ko sem spoznala njihove nove lastnike, izkazala pa popolnoma neupravičeno), pa tudi izredno težkih trenutkov, ko so odhajali, je bilo teh devet tednov našega skupnega življenja najlepši in nepozabni čas v mojem življenju. Neprecenljivi in z besedami neopisljivi trenutki, ko spremljaš ta čudovita mala bitja pri njihovem prvem zaznavanju sveta okrog sebe, prvih okornih korakih, ki jih naredijo, in kasneje, ko postanejo že pravi mali razbojnik s svojo voljo in vsemi vragolijami ...

Še pred prihodom našega prvega legla, v začetku januarja 2021, pa je naš dom razveselila še ena bernka, lepoticčka Molly, naša prekmurska deklica, sedma po vrsti. Psička, ki naravnost obožuje vodo in vse kar je z njo povezano, ima dogajanje okrog hiše vedno pod kontrolo in še vedno misli da je mladiček, saj še vedno z velikim veseljem zleze tudi v naročje.

Kmalu po prihodu Molly pa sem sprejela še eno pomembno odločitev – ustanovila sem lastno psarno z imenom AsisBern Bohemia.

In kot naša trenutno zadnja, osma lepoticčka, je v naš dom prišla Yona. Moja madžarska princesa, moja dolgoletna želja po psički iz te vzreje, saj delovanje psarne Öreghegyi-Mackó spremljam že več kot 15 let. In z njo so se mi končno izpolnile še moje zadnje sanje ... sanje o razstavljanju.

Je psička z ogromno energije in vedno v gibanju, v domačem okolju razposajena in radoživa, ki še vedno kaj hitro ušpiči kakšno neumnost, ampak ko na razstavnem prostoru namestiva razstavno vrstico, se v ringu spremeni v popolno profesionalko.

Lepo nama je skupaj, saj spoznavava nove kraje in sklepava nova poznanstva, predvsem pa najine razstave jemljeva za zabavo in obe naravnost uživava v najinih izletih.

Po vseh njenih do sedaj osvojenih šampionskih nazivih, ki jih pri njeni starosti dve leti in pol niti ni malo, pa počasi prihaja trenutek, ko bova za nekaj časa odložili razstavno vrstico in se podali na meni že znano, njej pa popolnoma novo preizkušnjo ... upam da bo šlo vse tako kot mora, da nam bo moč narave naklonjena in da bo letošnjo jesen prvič postala mama.

Pa naj zaključim tole moje pisanje, da bi bil brez teh čudovitih kosmatih bitij moj dom čist in denarnica polna ... moje življenje v srcu pa popolnoma prazno ...

In vsak, ki pride v moje življenje, mi podari celo svoje srce in ko odide, vzame s seboj velik kos mojega ...

*Helena Bukovec
Psarna AsisBern Bohemia*

STEBRI ZDRAVJA

Špela Suhač, dr. vet. med.

energijska.osteopatija@gmail.com

Morda ste bralci že kdaj v kakem kontekstu poslušali o stebrih zdravja. Zdijo se mi dober način prikaza, kaj vse lahko vpliva na zdravje naših živali. Hkrati pa prek stebrov zdravja dobimo tudi predstavo, kaj vse podpira zdravje naših živali. Izraz »stebri zdravja« sem vpisala v spletni brskalnik in našla kar nekaj idej o tem, kaj naj bi stebri zdravja bili in koliko naj bi jih bilo. Omenjajo se v različnih kontekstih, tako v povezavi z klasičnimi pristopi k zdravju kakor v kontekstu alternativnih pristopov k zdravju.

Med osnovnimi stebri zdravja se pri ljudeh v grobem navajajo predvsem prehrana, gibanje in skrb za duševni razvoj. Različni pristopi k zdravljenju imajo različne poglede na to, kaj vse so še lahko stebri zdravja. V tem članku se bom omejila na tiste, ki so mi najbližji in za katere iz izkušenj vem, da predstavljajo pomembno oporo ohranjanju zdravja psov. To so:

SPANEC, PREHRANA, GIBANJE ter EMOCIONALNO-MENTALNO STANJE.

Kaj pa sploh pomeni zdravje? Ljudje in živali smo del okolja, v katerem živimo, in to okolje na nas tudi nenehno vpliva. Na te dinamične sile okolja se moramo stalno odzivati in se jim prilagajati, da lahko ohranjamo notranje ravnovesje. Kadar bodo vplivi okolja močnejši od sposobnosti organizma, da se nanje prilagodi, bo v telesu nastalo neravnovesje in pojavili se bodo bolezenski simptomi. Primer: izredno hladen veter, ki močno piha, pri nekaterih psih izzove pordelost očesnih veznic in solzenje ali pa rumenkast izcedek. Nenaden glasen zvok lahko pri psu izzove reaktivnost, ki psa spremlja tudi, kadar zvok ni več prisoten. Na vplive okolja se odzivamo na mentalnem, emocionalnem in fizičnem nivoju. Vsi nivoji so pomembni za zdravje, a če jih gledamo s stališča kronične bolezni, lahko vidimo, da se s poglobljanjem obolenja bolezenski simptomi selijo s površine navznoter, s fizičnega proti mentalnemu nivoju.

George Vithoulkas v svoji knjigi navaja, da je zdravje na fizičnem nivoju odsotnost bolečine in stanje dobrega počutja. Na emocionalnem ali psihičnem nivoju pa je umirjenost, sproščenost – notranji mir. Je stanje, v katerem si lahko dovolimo začutiti celoten spekter čustev, ne da bi nas določeno čustvo nadvladalo in iz trenutka v trenutek določalo, ali smo dobro ali slabo.

Na mentalnem nivoju navaja zdravje kot odsotnost egoizma oziroma sebičnosti. Kadar je sebičnost glavno vodilo našega uma, ga vse, kar ne teče po njegovih predstavah, prizadene, iztira. Kadar delujemo nesebično, delujemo v enosti z univerzumom in so naša dejanja doprinos vsem. Če pogledam vase, se pogosto znajdem v situaciji, ko težko sprejemam, da življenje ne teče tako, kot sem si ga zamislila, še posebej, kadar so moja pričakovanja vezana na meni bližnje. Torej tudi na mojo psičko. Ko sem prevzela skrb zanjo, sem imela glede na odnos s prejšnjimi psi do nje določena pričakovanja in potrebovala sem nekaj časa in kak večji pretres, da sem jo sprejela takšno, kakršna je. Šele potem sem lahko videla in slišala, kako jo lahko podprem.

Kako sedaj vse to, kar zapisujem, uporabimo v namen podpore zdravja? Če se zavedamo in sprejmemo, da zunanji dejavniki vplivajo na vse nivoje zdravja naših psov, in če vemo, kateri stebri so tisti, ki jih lahko krepimo, potem vidimo, kje ima naš pes dobro oporo in kje pomanjkanje. Morda se nam zavedanjem, kaj vse lahko vpliva na zdravje in na katerih nivojih se izraža bolezen, tudi razširi zavedanje o tem, kateri steber s svojimi prepričanji nezavedno rušimo ali premalo krepimo.

SPANJE: Spanje je pomemben del dnevnega cikla psa. Dovolj spanja omogoča dobro regeneracijo in sproščenost. Psi naj bi ga potrebovali 16 ali celo več ur na dan. Večji kot je občutek varnosti, bolj se lahko pes med spanjem sprosti. Ponoči psi običajno dobijo dovolj spanca, čez dan pa se lahko zgodi, da so pod vplivom stalne akcije in se ne morejo sprostiti. V takšnih primerih je dobro psu omogočiti

varen odmik, kjer se lahko umiri.

PREHRANA: Prehrana vsebuje gradnike za rast in obnovo telesa, pa tudi energijo, ki jo telo potrebuje za svoje delovanje. Procesirana hrana, neuravnotežena hrana in pokvarjena hrana ima pogosto obremenjujoč učinek na telo. Namen hrane pa je, da telo krepi. V dobi obilja s prehrano običajno vnašamo dovolj ali celo preveč energijsko bogatih sestavin, ne pa tudi sestavin, ki telesu omogočajo razstrupljanje in obnovo. Tako se s procesirano hrano v telesu kopičijo toksini, okoli katerih se nabira voda. Tkiva izgubljajo prožnost, poveča se obseg vnetij v telesu, za katere telo nima sestavin, da bi jih preprečevalo. Ustrezna prehrana je lahko učinkovitejše zdravilo kot vsa prehranska dopolnila tega sveta. Že Hipokrat je zapisal, da je hrana osnova za ohranjanje zdravja in zdravljenje.

GIBANJE: To je obsežna tema, tako da se bom omejila na nekatere najpogostejše napake, ki lahko botrujejo k manjši odpornosti gibalnega aparata in izzovejo poškodbe. Pomembno je, da gibanje pravilno odmerjamo. Pes naj ima za gibanje predvsem naravno podlago. Igre z žogo na parketu ali laminatu so pogosto vzrok za poškodbe. Raziskovanje okolice in stik z različnimi naravnimi podlagami pa je po drugi strani izvrstna stimulacija senzoričnih in motoričnih živčnih vlaken. Pri svojem delu opažam, da so igre z metanjem igrač, še posebej po drseči podlagi, pogost vzrok za poškodbe. Prav tako intenzivne kontaktne igre med psi, ki jih sami ne znajo vedno kontrolirati in umirjati. Kadar je intenzivnost prevelika in igra traja predolgo, se mišice utrudijo in sklepi se lahko poškodujejo. Za pasje telo so primerni predvsem sprehodi v naravo, razgiban teren in vohljanje, ki naj bodo prisotni tudi, kadar je pes vključen v športne dejavnosti ali druge oblike dela.

EMOCIONALNO MENTALNO STANJE

Sem sodijo čustvena stanja psa: strah, nemir, agresija, histerija, frustracija ipd. V takih situacijah je vzdraženje simpatičnega živčevja preveliko, medtem ko je parasimpatični živčni sistem podhranjen. Vemo, da se prebavni procesi in procesi obnove vršijo, kadar je simpatično živčevje v fazi mirovanja, parasimpatično pa aktivno. Izvajanje aktivnosti, ki uravnovešajo ta dva sistema, je pomembno za ohranjanje zdravja. Pogosto opažam, da psi potrebujejo tudi smisel. Moja Pepa je na primer vidno srečna in pomirjena, če vsaj enkrat tedensko lahko v gozdu išče prinosila in jih nosi. Je mešanka z labradorko in tako delo ima v genih. Ko jo opazujem pri iskanju, je videti, kot bi izpolnjevala svoje poslanstvo. Menim, da je pomembno, da poiščemo tisto, kar psu veliko pomeni, in mu omogočimo, da se s tem vsaj občasno lahko ukvarja. Lahko je to neko delo z nosom ali druga vrsta dela/igre, ki ga imajo psi v genih. Tu bi rada opozorila, da igra metanja žogice običajno ni nekaj, kar bi spodbujalo notranji mir, še posebej, če se pretirava. Običajno zgolj povečuje frustracijo in možnost poškodb, je pa priročno za občasno sprostitve napetosti. Seveda pa so si pasme psov med seboj različne in različni so tudi načini igranja ter odnos lastnika do psa med samo igro, zato bi težko napisala pravilo, ki bi veljalo za vse enako. Najbolje je opazovati psa in videti, kaj ga pomiri, kaj ga vznemiri in ali mu določena aktivnost lahko izzove poškodbe.

Emocionalni steber se lahko ošibi tudi ob izgubi družinskega člana

ali druge živali v skupnosti, razhodu med lastnikoma, selitvi ipd. Tudi to velja upoštevati in v primeru pojava bolezenskih znakov po taki situaciji podpreti tudi čustveni nivo, ne zgolj fizični.

Na čustveno stanje psa vpliva tudi naš odnos do psa, namen, s katerim je prišel v našo družino, koliko smo sposobni prisluhniti njegovim potrebam in koliko smo mi v stiku s samim sabo. Vpliva tudi to, s katerimi izzivi se soočamo v življenju in koliko smo zaradi tega obremenjeni ter koliko to prenašamo na odnos s psom.

Za zaključek ...

Vedno več literature opisuje povezavo med imunskim sistemom, živčevjem in emocijami. S pojasnjevanjem, zakaj nekatera emocionalna stanja lahko izzovejo določene bolezenske procese. Menim, da so temu enakovredno podvržene tudi živali, ki sobivajo z nami.

Veterinar bo pomagal lajšati simptome bolezni, vendar se večina

podpore v svetu medicine osredotoča na fizični del telesa, pogosto se daje na stran tudi pomen sveže, polnovredne hrane. Zato lastniki lahko psa podpiramo tam, kjer vidimo, da se steber zdravja šibi. Tega se lahko lotimo po majhnih korakih. Ni treba, da rešimo vse naenkrat in zdaj, še posebej pa ne na silo in zaradi strahu, saj to lahko sesuva emocionalno-psihični steber zdravja. Sprememba načina prehrane, uvajanje drugačnega načina gibanja, predvsem pa poglobljanje v lasten emocionalni steber ni vedno enostavno in upam si trditi, da pot nikoli ni hitra. Je polna vzponov in padcev, ker smo ljudje naravnani k temu, da stremimo k popolnosti in nas vsak neuspeh lahko hitro prestraši ali vznemirja. Z veliko sprejemanja samega sebe, lastnih zmoglosti ter s sprejemanjem stanja, v katerem je naš zvesti štirinožni prijatelj, bo vse potekalo lažje.

Gastritis pri psih

Gastritis pomeni vnetje želodčne sluznice. Ločimo med akutnim in kroničnim gastritisom. Pri psih je najpogostejši akutni gastritis. Znakov je lahko hitro konec – še preden ugotovite, da je z vašim psom nekaj narobe. Pes si običajno opomore v manj kot 24 urah, lahko pa se težave vlečejo tudi več dni. Gastritis, ki traja več kot teden dni, imenujemo kronični gastritis. Težava pri kroničnem gastritisu je ta, da če ga predolgo ne zdravimo, lahko povzroči resne poškodbe črevesja, vključno s krvavitvami v želodcu in poškodbo želodčne sluznice, kar ima lahko za posledico razjede, okužbe in dolgotrajne prebavne težave.

Vzroki za gastritis pri psih so različni:

- prehrana: gastritis lahko povzroči prenehanje, pokvarjena hrana, živila z visoko vsebnostjo maščob ali mlečni izdelki, pa tudi sprememba prehrane;
- alergije: pes ima lahko alergijo ali intoleranco na določena živila ali sestavine. Alergeni iz okolja lahko povzročijo gastritis;
- kemikalije v gospodinjstvu in zdravila: čistila, detergenti, dišave in osvežilci zraka lahko povzročijo gastritis – pes je namreč veliko bolj občutljiv na vonjave in dišave in se lahko nanje odzove na več načinov, vključno z gastritisom. Gastritis lahko povzroči tudi zdravila, ublažimo ga lahko s probiotiki. Zanimivo, vzrok za gastritis so lahko celo posoljeni pločniki in ceste pozimi, saj si lahko pes pogosto liže tace, da bi se znebil soli;
- odpadki in pokvarjena hrana: če si pes privoščijo obrok iz smetnjaka, zaužije plesen, glive, pokvarjeno ali surovo hrano, mačji pesek ali druge odpadke, se lahko hitro razvije akutni gastritis;
- bolezni: kronični gastritis je lahko znak bolezni, kot so bolezni ledvic ali jeter.

Simptomi gastritisa pri psih:

- nenadno bruhanje
- pomanjkanje apetita
- splošna slabost in otopelost
- driska
- bolečine v trebuhu
- kri v blatu ali bruhanju (zaradi vnetega želodca)
- vročina
- dehidracija

Pri kroničnih primerih lahko čez čas opazite še izgubo teže, slab videz dlake, depresijo ...

Zdravljenje

Akutni gastritis pri psih hitro mine, zato veterinarsko zdravljenje običajno ni potrebno. Tukaj je nekaj nasvetov, kako psu pomagati sami:

- psa postite od 24 do 48 ur;
- v prvih 24 urah mu pogosto ponudite vodo; če pes ne pije veliko, lahko veterinarja prosite za hidracijske praške;
- po 24 urah brez bruhanja mu lahko ponudite manjšo količino dobro prebavljive hrane, npr. rahlo kuhanega piščanca, kuhano jajce, juho ali konzerviranega lososa;
- preidite na polovične obroke in psa hranite večkrat po malem (4–6 obrokov na dan);
- v naslednjih dneh postopoma povečujte količino hrane.

Pri kroničnem gastritisu zdravljenje običajno vključuje tudi zdravila proti bruhanju, zgagi in želodčnim razjedam. A ta zdravila večinoma zdravijo le simptome, ne pa dejanskega vzroka gastritisa. Zato je pomembno, da vam veterinar pomaga ugotoviti glavni vzrok kroničnega gastritisa, da boste lahko zdravili osnovni vzrok in ne samo obvladali simptome.

Dokler kroničnega gastritisa ne odpravite, pa so vam lahko v pomoč naslednji nasveti:

- psa hranite z manjšimi obroki, da razbremenite prebavni sistem;
- vključite živila z nizko vsebnostjo maščob, da zmanjšate obremenitev jeter in žolčnika;
- izogibajte se soli, ki lahko poveča krvni tlak in obremeni ledvice;
- izogibajte se mlečnim izdelkom (mnogi psi imajo prirojeno intoleranco na laktozo);
- psa hranite s pustim nepredelanim mesom ali perutnino;
- hranite ga z organsko pridelanim sadjem in zelenjavo, ki ju lahko pretlačite ali rahlo pokuhate, da bosta bolj prebavljiva;
- vključite živila, bogata z vlakninami, ki pomagajo pri prebavi ter čistijo črevesje;

Predvsem pa: psa prehranjujte s polnovredno prehrano oziroma surovim mesom, izogibajte se predelani hrani in škrobnim ogljikovim hidratom ter dodajajte probiotike in prebavne encime.

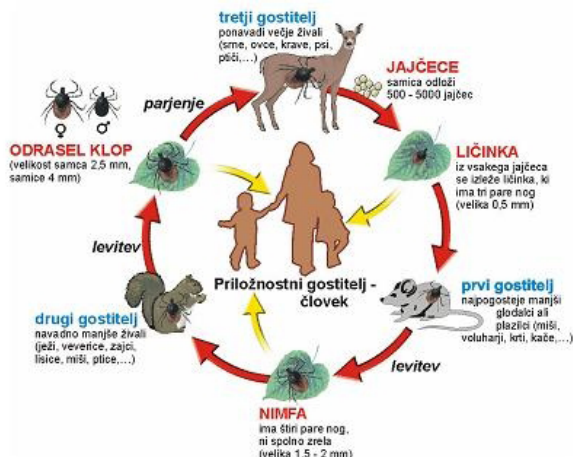
Nina Barlič

Povzeto po: https://lovingpaw.si/blog/gastritis-pri-psih/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=vse_o_gastritisu_pri_psih&utm_term=2023-01-06

RAZVOJNI KROG KLOPA

Klopi imajo tri razvojne oblike (ličinka, nimfa in odrasla žival) in vsaka razvojna oblika se lahko okuži in prenaša okužbo na naslednjega gostitelja. Vsa jajčeca, ki jih izleže samica v okolje, pa so neokužena, kar je izjemno pozitivna novica, saj se iz jajčec izležejo ličinke, ki se morajo ponovno okužiti z bakterijo.

Razvojni krog okuženega klop poteka na naslednji način: odrasla samica vedno izleže neokužena jajčeca v okolje. Iz jajčec se razvijejo neokužene ličinke, ki že imajo 6 nog. Ličinke najdejo gostitelja (npr. glodavci, gozdne živali, ptice, ki so lahko rezervoar bakterij) in se lahko okužijo z bakterijo. Okužene ali neokužene ličinke se sedaj razvijejo v nimfe, ki imajo 8 nog.

Okužena ali neokužena nimfa se prehranjuje naprej na ustreznem gostitelju (npr. glodavci, ptice in gozdne živali). Nato se razvije v odraslega klop, ki so lahko okuženi ali neokuženi, hranijo in razmnožujejo pa se na psu ali človeku. Spolno združevanje poteka pred hranjenjem s krvjo na gostitelju, kmalu potem samec pogine. V naslednjih mesecih samica izleže od 500 do 5.000 neokuženih jajčec v prst. Tako je razvojni krog klop sklenjen.

V vsaki razvojni fazi klop potrebuje vsaj en obrok krvi gostitelja vretenčarja, da se razvije v naslednjo fazo. Odrasle samice pa obrok krvi potrebujejo, da lahko izležejo jajčeca.

1: Ličinka (3)

2: Tešča nimfa(3)

3-4: Tešč samec in nahranjen samec.

Velikost odraslega samca klop je približno 2,5 mm. Samci klopov se ne hranijo s krvjo, ampak z majhno količino tkivne tekočine.(3)

5-6: Tešča samica in nahranjena samica. Velikost tešče samice klop je 3-4 mm. Telo samice je zelo raztegljivo, saj lahko zaužita kri predstavlja od 100- do 200-kratno telesno maso.(3)

Vir: <https://www.sos-klop.si/klop>

<https://www.kosmatincki.si/blog/anaplazmoza-pri-psih/>

NAJPOGOSTEJŠE KLOPNE BOLEZNI: BORELIOZA IN ANAPLAZMOZA TER BABEZIA

Po podatkih Nacionalnega instituta za varovanje zdravja je letos pojav klopov za 50 % večji kot običajno. Posledično je večja tudi okuženost klopov z dvema najbolj pogostima bakterijama:

- bakterija *Anaplasma phagocytophilum*,
- bakterija *Borrelia burgdorferi*.

Po nekaterih podatkih se ocenjuje, da je kužnih klopov v Sloveniji 10-30 %, odvisno od pokrajine.

Vsekakor ne bo odveč, če kljub odsotnosti kliničnih znakov peljete psa na odvzem krvi za hitri test na klopne bolezni. S tem lahko veterinar ugotovi prisotnost protiteles proti anaplazmi, erlihiji, boreliji, dirofilariji. Pozitivni izvid na katero od navedenih bolezni pomeni, da je bil pes v stiku s povzročiteljem in je razvil protitelesa, ni pa nujno, da je povzročitelj še vedno prisoten. To se ugotavlja s PCR testom za vsako bolezen posebej.

OKUŽBA Z ANAPLAZMO

Psi se z anaplazmozo okužijo z ugrizom klop vrste *Ixodes ricinus*, ki lahko sočasno prenaša tudi boreliozo in se lahko na tak način pes okuži z obema bakterijama hkrati. Prenašalci bolezni so mnoge gozdne živali, na katerih se klop prehranjuje, npr. glodavci, ježi, jelenjad, ptice, pa tudi domače živali, kot so psi, konji, ovce ...

V nasprotju z preteklim prepričanjem, da mora biti klop pritrjen na psa vsaj 36-48 ur, da prenese okužbo, sedaj biologi razložijo, da klop ob ugrizu hkrati z slino, v kateri je antikoagulant in anestetik, v telo vnese tudi povzročitelje bolezni: bakterije, parazite ...

Nujno je, da klop poiščemo in odstranimo **ČIM PREJ, tj. TAKOJ**, ko ga opazimo ali zaznamo, da se pes praska na določenem mestu. Taka so tudi navodila NIJZ. Zato je v sezoni klopov, ki po novem traja celo leto, potrebno vsakodnevno pregledovanje psa, pinceta za odstranjevanje klopov pa spada med obvezno opremo.

Od okužbe z anaplazmozo do pojava prvih kliničnih znakov lahko traja od 8 pa vse do 20 dni. Bolezen je zelo nespecifična in lahko poteka v različnih oblikah. Lahko je bolj »tiha« (skrita) ali se pojavi v akutni ali kronični obliki. Akutna oblika anaplazmoze lahko mine tudi brez večjih simptomov, medtem ko je kronična oblika bolj komplicirana, saj lahko bolezen izbruhne kadarkoli, ob stresu ali padcu imunskega sistema psa. Simptomi pa so posledica imunskega odgovora psa.

Na anaplazmozo lahko posumimo takrat, ko na psu najdemo klop, pes pa ima povišano telesno temperaturo.

Znaki **anaplazmoze** so tudi:

apatičnost, brezvoljnost, utrujenost, zavračanje hrane in posledično hujšanje, različne prebavne težave, kot sta driska in bruhanje, pojavijo se lahko tudi težave z gibanjem zaradi bolečin v mišicah in sklepih, opazimo lahko otekle okončine, v določenih primerih lahko opazimo tudi krvavitve in modrice.

Bolezen poteka v treh fazah. V akutni fazi se pri psu pojavijo vročina, depresija, izguba apetita, oteženo dihanje, povečane bezgavke

in občasno znaki encefalitisa (vnetje možganov). Dva do štiri tedne po nastopu akutne faze pes preide v subklinično fazo, ki traja od nekaj tednov do nekaj mesecev. Nekateri psi v subklinični fazi okužbo odpravijo, drugi pa preidejo v kronično fazo. Po navajanju nekaterih virov obstaja pasemska nagnjenost k razvoju kronične anaplazmoze; večje tveganje je na primer pri ovčarjih, dobermanih in pinčih.

V kronični fazi, ki se pojavi od enega do štirih mesecev po ugrizu klopa, bolezen napade kostni mozeg in imunski sistem psa ter povzroči izgubo telesne teže, vročino, anemijo, spontane krvavitve, otekanje okončin in različne nevrološke znake. Pogosto se pojavi tudi artritis.

Med laboratorijskimi znaki veterinar opazi znižano koncentracijo levkocitov (levkopenija) in znižano koncentracijo trombocitov (trombocitopenija), ki se pojavi kar pri 80 % okuženih psov. Bolezen, ki jo lahko diagnosticira veterinar z laboratorijsko krvno preiskavo, zahteva večtedensko specifično zdravljenje. Veterinar se bo na primeru posameznega psa in stopnje razvoja bolezni odločil za ustrezno metodo.

Veterinarji za zdravljenje uporabljajo doksiciklin, ki ga je potrebo dajati en mesec. V akutni fazi se stanje izboljša že v dnevu ali dveh. Podporno zdravljenje lahko v primeru krvavitav vključuje tudi transfuzijo krvi. Obiti za ozdravitev so odlični, če se zdravljenje začne, preden se pri psu razvije supresija kostnega mozga.

OKUŽBA Z BORELIJO

Nekatere študije kažejo, da zbolijo za borelijsko okužbo le 10 % psov, ki so bili izpostavljeni tej bakteriji. Močan imunski sistem je velikokrat uspešen v boju z bakterijo. Poskrbimo torej za preventivno močan in okrepljen imunski sistem psa in tako zmanjšamo možnost okužbe z borelijo.

Tudi borelioza je »tiha bolezen« in ni nujno, da se bodo znaki okužbe pokazali takoj. Znaki se lahko pokažejo v dveh do šestih mesecih po ugrizu okuženega klopa. Pri živalih se ne pojavijo značilni rdeči krogi na koži tako kot pri človeku. Znaki borelioze pri psih so manj izraziti, zato jih lahko pogosto pomešamo s simptomi drugih bolezni.

Borelioza najpogostejše prizadene sklepe. Opazite lahko šepanje psa ali otekle sklepe. Simptom lahko traja ves čas ali pa se pojavi za nekaj dni in nato izzveni. Ponovno se lahko pojavi čez mesec ali dva. Lahko pride do pomanjkanja apetita, apatičnosti, utrujenosti, zaspanosti in otrplosti. Nekateri psi imajo lahko tudi povečano telesno temperaturo.

Naslednji najpogostejši znak borelioze je vnetje ledvic. Do vnetja pride zaradi nalaganja imunskih kompleksov v ledvičnih čašicah. Imunski odziv povzroči odpoved ledvic in napovedi so v tem primeru izjemno slabe in se pogosto končajo s smrtjo psa. Trenutno še ni dokazov, da bi vnetje ledvic povzročala bakterija borelioze, saj bi takšno stanje lahko povzročile tudi sočasne okužbe z različnimi bakterijami, ki jih prenašajo klopi.

Borelioza pri psih v večini primerov ni ozdravljiva, saj z zdravili bolezen ni mogoče pozdraviti, blažimo lahko le simptome, ki pa se pojavljajo različno pogosto. Bakterije borelioze se lahko zelo hitro spreminjajo in prilagajajo, oblika kačice jim omogoča, da se lahko skrijejo pred imunskim sistemom gostitelja. Bakterija lahko spremeni svojo obliko in je zato veliko bolj odporna na zdravljenje z antibiotiki.

Prepoznavanje borelioze pri psih je lahko težavno, saj lahko pri psih veterinar najde protitelesa, ki so le znak stika psa z borelijskim antigenom. Protitelesa še ne pomenijo borelioze pri psih, lahko pomenijo le, da so psi bili v stiku z borelijo in je organizem prebolel okužbo.

Borelioza lahko veliko let miruje, nato pa ob oslabilnem imunskem sistemu ali ob ponovnem ugrizu klopa ponovni izbruhne. Ob sumu na boreliozo je vsekakor obvezen pregled pri veterinarju, saj so posledice nezdravljenja lahko pogubne. Pride lahko do okvare ledvic, posledično odpovedi ledvic, prizadetosti živčevja, srca, sklepov in oči. Nezdravljena borelioza je lahko tudi vzrok za nastanek artritisa pri psu.

V Sloveniji se bolezen zdravi z antibiotiki, ki jih morajo lastniki psu

dajati vsaj štiri tedne, vendar so posamezne raziskave pokazale, da tudi daljše jemanje antibiotikov ni uspelo odstraniti vseh bakterij iz organizma. Tako pri ljudeh kot tudi pri psih se lahko ponovni izbruh bolezni pojavijo tudi po zaključenem zdravljenju ob padcu naravne odpornosti (npr. stres, stanje po kotitvi, sprememba okolja ...), zato boreliozo uvrščamo med kronične bolezni. Zdravljenje z antibiotiki v primeru kombinacije borelioze in vnetja ledvic pa traja še dlje.

Viri:

<https://www.kosmatincki.si/blog/borelioza-pri-psih/>

<https://www.kosmatincki.si/blog/anaplazmoza-pri-psih/>

Foto: NIJZ

PREVENTIVA

Prvo pravilo preventive, ki velja tudi za varstvo pred klopniimi boleznimi, je zdrava naravna prehrana brez kemičnih dodatkov, ojačevalcev okusa, dodanih maščob in barvil. S kakovostno prehrano krepimo imunski sistem, pri bernskih planšarskih psih pa je še posebej pomembno varovanje pred stresom, ki znatno slabi organizem, ga dela dovzetnega za bolezni in skrajšuje življenjsko dobo. Kot pomoč pri naravni obrambi telesa lahko uporabljamo najrazličnejše pripravke, tako iz homeopatske lekarne kot npr. medicinske gobe (Galimmun K - prehransko dopolnilo iz gobe *Gandoderma lucidum*), ionsko koloidno srebro, pripravek na osnovi bioresonance in homeopatije, ipd.

Pri izbiri varovalnih sredstev, ki jih uporabljamo za zaščito svojih psov, naj velja odločitev po zdravi pameti. V prvi vrsti moramo preprečevati, da do ugriza sploh pride in tu uporabljamo najrazličnejše repelente (odganjalce) mrčesa, kot jih uporabljamo zase. Do danes se nobeno naravno repelentno pršilo ni izkazalo za tako učinkovito kot sintetični repelenti. Kljub temu je znano, da so sintetične učinkovine (kot je DEET) strupene za zdravje in okolje. Tako iščemo srednjo pot med najbolj učinkovito in najmanj škodljivo možnostjo.

Nanos kožnih kapljic Advantix zaradi velikosti bernskih planšarskih psov deluje proti klopom bolj učinkovito kot insekticidna ovratnica Foresto, s katero imajo lastniki psov tudi zelo dobre izkušnje. Bayer izdeluje kožne kapljice Advantix tudi za velike pse teže od 40 do 60 kg, kar je prednost pred kombiniranjem ampul, tudi cenovna. Advantix kožni nanos deluje insekticidno, repelentno in akaricidno, zatira torej insekte in pršice ter jih tudi odganja, kar predstavlja »3 v 1« sistem delovanja.

Vsebuje:

- permetrin: je zdravilo in insekticid. Kot zdravilo se uporablja za zdravljenje garij in uši. Nanese se na kožo kot krema ali losjon. Kot insekticid ga lahko poskropite po vrhnjih oblačilih ali mrežah proti komarjem, da uničite žuželke, ki se jih dotaknejo.
- Imidacloprid: je sistemski insekticid, ki na žuželke deluje nevrotoksično in spada v razred kemikalij, imenovanih neonicotinoidi, ki delujejo na osrednji živčni sistem žuželk, imajo pa precej nižjo strupenost za sesalce. Učinkovina deluje tako, da ovira prenos dražljajev v žuželčjem živčnem sistemu.
- Butylhydroxytoluene je lipofilna organska spojina, kemično derivat fenola, ki je uporaben zaradi svojih antioksidativnih lastnosti.

Za nanos tekočine izberemo mesto, ki ga pes ne more doseči. Najbolj primerno mesto je zatilje psa. Dlako psa razprostrimo do kože in nanos nanese vzdolž celotne hrbtenice na štiri mesta začevši z zatiljem. Izdelek se po površinskem nanosu izredno hitro razdeli po površini kože psa. Aktivne komponente izdelka ostanejo na površini dlake še štiri tedne po nanosu kožnega nanosa. Preverjena dolžina učinkovanja proti klopom je med 21 in 28 dni.

Kožne kapljice se zelo malenkostno resorbirajo v krvni obtok psa in ne škodujejo notranjim organom.

Pozor: Advantix se ne sme uporabljati za mačke, saj je zanje zdravilo lahko usodno. Zaradi svojih specifičnih lastnosti namreč niso sposobne presnavljati permetrina.

<https://www.moja-lekarna.com/advantix-kozni-nanos-za-pse-razlicne-velikosti-4-ampule>

Ne glede na to, da uporabljamo kožni nanos, je priporočljiva hkratna uporaba pršila (npr. Cay – Zeliščno posestvo Cvetka), ki vsebuje mešanico eteričnih olj in prav tako deluje repelentno, je pa psu prijazno sredstvo, ne draži dlake niti kože. Psa popršimo pred vsakim sprehodom na najbolj občutljivih mestih: tace, noge spredaj in zadaj, prsni koš, ramena, vrat.

<https://zelisca-cvetka.si/zeliscno-prsilo-proti-klopom-za-pse-cay>

Crusoe – humani repelent proti klopom v pršilu deluje z izjemno močnim delovanjem do 5 ur proti navadnemu klop (Ixodes ricinus), predvsem prenašalcu lymske borelioze. Crusoe repelent proti klopom v pršilu je Ecogarantie certificirano pršilo za telo – vsebuje rastlinsko aktivno snov, ki učinkovito ščiti 5 ur pred ugrizi klopov. Vsebuje ekološko pridelane rastlinske učinkovine, kot sta eterično olje evkaliptusa citriodure in burbonska geranija. Primerno je za uporabo pri odraslih in otrocih od 3. leta starosti, iz teh lastnosti sklepamo, da je primeren tudi za pse.

Prednosti:

- za preprečevanje ugrizov na območjih z visokim tveganjem za prenos tropskih bolezni
- vsebuje eterično olje evkaliptusa citriodure in burbonsko geranijo
- za uporabo pri odraslih in otrocih od 3. leta starosti
- zdravju in okolju prijazna formulacija brez DEET
- z neodvisnim ekološkim certifikatom Ecogarantie
- z izjemno močnim delovanjem do 5 ur
- znanstveno dokazana učinkovitost
- ne povzroča fotosenzitivnosti
- 100 % naravna formula
- iz ekološke pridelave

Delovanje:

Crusoe je prvo francosko pršilo proti klopom, ki je certificirano ekološko in zelo učinkovito. Njegova repelentna učinkovina se je izkazala za učinkovitejšo od drugih repelentnih učinkovin.

Da bi zagotovili konkretno rešitev tega zdravstvenega problema, je prof. Claude Grison, znan po svojih ekoloških in bioinspiriranih inovacijah, razvil 100-odstotno naravno učinkovino. Znotraj CNRS je vodja raziskav s postopkom ekološke sinteze razvil rastlinsko aktivno sestavino iz sinergije organskih eteričnih olj s priznanimi repelentnimi lastnostmi. Crusoejeva formula je sestavljena iz hidriranega in cikliziranega eteričnega olja evkaliptusa limone, organskega eteričnega olja geranije Bourbon in dveh naravnih pomožnih snovi, etanola in propandiola.

<https://www.moja-lekarna.com/crusoe-repelent-proti-klopom-v-prsilu-75-ml#anchor-section-8>

Žvečljive tablete, ki predstavljajo najenostavnejše sredstvo proti klopom, psa ne zaščitijo pred vnosom povzročitelja bolezni. Delujejo na klop šele po ugrizu, ko se klop prisesa in pride v stik z učinkovino fluralaner, ki je za klop usodna. Ob ugrizu pa, kot vemo, skupaj s slino klop vnese v telo psa povzročitelje bolezni.

Tudi v deklaraciji zdravila namreč piše: »Klopi in bolhe se morajo začeti hraniti na gostitelju, da so izpostavljeni sarolanerju (fluralanerju), zato prenos infektivnih bolezni, ki so prenosljive s paraziti, ni izključen.«

V temeljitejši razmislek o izbiri sredstev proti klopom povzemamo odlomek s spletne strani

<https://www.change.org/p/nexgard-flea-tick-treatment-should-be-removed-from-the-market-without-delay>

Vse od začetka kontroverznega »zdravila« proti klopom in bolham Nexgard so polemike o tem izdelku vse številčnejše. Nexgard naj bi zaščitil naše hišne ljubljence z ubijanjem škodljivcev, ki vdirajo v življenja živali. Vsaj ta del obljube drži: Nexgard je smrtonosen za

klope in bolhe ...

Če bi se končalo pri tem in bi se s tem izboljšala kakovost življenja naših hišnih ljubljencev, bi Nexgard sprejeli odprti rok ... vendar se ne konča pri ubijanju škodljivcev. Številni hišni ljubljenci so doživeli stranske učinke, vključno s hudim gastritisom, bruhanjem, krvavo drisko, epileptičnimi napadi in še več. Mnogi psi so po zaužitju tega zdravila poginili.

Tablete so sicer registrirane in imajo dovoljenje za uporabo, vendar določen odstotek psov utrpí hude stranske učinke. Kljub številnim pozivom proizvajalcu Merial in FDA se še vedno predpisujejo.

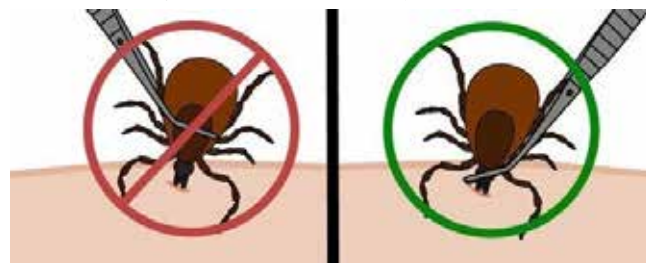
Drugo zdravilo, Bravecto, vsebuje enako učinkovino (Fluralaner) kot Nexgard in zanj so poročali o enakih neželenih stranskih učinkih.

Če si ogledate naslednji videoposnetek, boste natančno razumeli, kako resno je to:

<https://www.youtube.com/watch?v=9xAkPP9N1Vg>

PRAVILNO ODSTRANJEVANJE KLOPOV

Slovenija se glede na pogostost obolenja za boleznimi, ki jih prenašajo klopi, uvršča v sam vrh evropskih držav. Kljub temu opazimo, da veliko ljudi še vedno ne bi znalo pravilno odstraniti klop.

Klopa moramo odstraniti čim prej – dlje časa kot je prisesan, večja je verjetnost prenosa okužbe.

- Pri odstranjevanju ne uporabljamo olja, vazelina, petroleja, laka za nohte ali katerih koli drugih pripravkov, ki jih nekateri svetujejo za zadušitev klop. Z njimi lahko namreč povzročimo, da začne klop v kožo spuščati še več svoje okužene slin kot sicer.
- Klopa primemo s pinceto tik ob koži in ga počasi zavrtimo. Pomembno je, da ga ne primemo za telo, temveč takoj za glavičo čim bolj ob koži. Stisk telesa lahko namreč pospeši izločanje okužene slin v kožo.
- Uporabljamo posebno pinceto za odstranjevanje klopov, ki prepreči stisk telesa.
- Klopa zavrtimo z enakomerno silo. Če izvedemo preveč sunkovit gib, s tem povečamo verjetnost, da bomo klop pretrgali in bo njegov rilček ostal v koži.
- Če se to kljub temu zgodi, se verjetnost prenosa okužbe ne poveča. Telo tujek samo odstrani v dnevu ali dveh. Ob tem lahko sicer pride do zagnojitve, ki pa jo moramo spremljati.
- Po odstranitvi klop očistimo kožo z razkužilom. Nanjo nanesemo še pripravek za ublažitev razdraženosti in srbečice, npr. aloa vera gel, da si pes poškodovane kože ne zgrize ali opraska.
- Mesto ugriza opazujemo še kakšen teden.

Prirejeno po viru:

<https://www.prvalekarna.com/blog-posts/blog/kako-pravilno-odstranimo-klopa>

Mojca Sajovic

KAJ JE NOVEGA PRI TAČKAH?

Z Jenny sva včeraj, 25. maja, praznovali drugo obletnico najine skupne »tačkaste« pot. Ta naju večkrat vodi v Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Soča v Ljubljani.

Delo Tačk pomagač poteka na različnih oddelkih: na tistem, kjer opravljajo rehabilitacijo po poškodbah glave in hrbtenjače, po amputacijah udov, po različnih nevroloških obolenjih... Sreča v nesreči naju je od decembra 2022 vodila tudi na oddelek s pacienti po možganski kapi, kjer sva več kot dva meseca in pol obiskovali mojega soproga Mirota. Kot Tački sva dobili dovoljenje za pogostejše obiske, kot je dovoljeno sicer, saj sva s svojim delom dokazali, da bodo obiski tudi njemu izredno koristili. Ni potrebno posebej poudarjati, da je Jenny hitro postala ljubljena oseba. Ko se je Miro sam pripeljal z vozičkom v avlo in naju počakal pri stalni mizici, mu je iz dvigala vedno stekla na vso moč naproti in ga razveselila. Stalna mizica ji še danes dela »težave«, ker vedno iz dvigala vedno steče najprej pogledat, če bo našla Mirota na običajnem mestu.

Tako ni naključje, da z Jenny največkrat sodeluje pri terapevtskih urah, ko gre za rehabilitacijo pacientov po kapi. Tu se je odlično izkazal tudi Fellow, moj prvi terapevtski berni, saj je bil naravnost idealen za vaje, pri katerih stremimo za izboljšano motoriko rok. Dolga dlaka bernijev kar kliče po česanju in božanju, še posebej pa so za delo motivirani uporabniki, ki imajo svojega kužka doma in ga pogrešajo. Velik pes zahteva tudi izdatnejši izteg roke, če ga uporabnik želi pobožati od glave do repa. Pri vseh teh vajah je predpogoj, da kuža brez zadržkov leži na dvignjeni mizi in se pusti dotikati na vseh delih telesa, pri čemer Jenny naravnost blesti. Ena od pogostih vaj je tudi metanje žogice, ki jo mora kuža prinesiti nazaj. Nekatere kužke, kot je bila moja Funny Girl, predmeti, ki jih vržemo, sploh ne zanimajo, z Jenny pa imamo res srečo, saj je navdušena prinašalka in pobiralka. Ena težjih vaj je tudi sprehod z uporabnikom. Ta je lahko peš, na vozičku, na berglah, uporablja hojico (rolator) ipd. Od terapevtskega psa se pričakuje, da ga ne bo strah pripomočkov za hojo, da bo strpen, vodljiv, poslušen, da bo zadrževal položaj, ki ga zahteva terapevt. Ker je Jenny zelo dovzetna za nagrajevanje (beri: požrešna), tudi pri teh vajah nimava težav in z malo vzpodbude zadostiva zahtevam strokovnih delavcev. Na srečo pa ni glasna, t.j. ne laja in ne prosi glasno za pribojške, saj je to večinoma moteče.

V Društvu Tačke pomagačke smo se v lanskem letu zelo razveselili novice, da je po dolgih letih sestankovanja, pisanja, stikanja glav in nezadnje tudi lobiranja izdelan in potrjen slovenski standard za terapevtske pse. Moči je združilo več društev s tega področja. Zdaj je delo in posredovanje s pomočjo terapevtskih psov končno definirano, je pa to prvi standard v EU, ki obravnava živali in ga je izdal nacionalni organ za standardizacijo (SIST). Standard je torej podlaga za zakonodajo, ki bo izenačila terapevtske pse z drugimi delovnimi psi. Pa ne samo to: s standardom je narejen velik korak k zagotavljanju odgovornega ravnanja s terapevtskimi psi in preprečevanju njihovega zlorabljanja. Več lahko preberete v društvenem glasilu »Sledi« (november 2023).

Tačke se ukvarjamo tudi z izdajateljsko dejavnostjo, saj se je izkazala velika potreba po zgoščenem gradivu, ki bo v pomoč našim vodnikom terapevtskih psov. V letu 2020 je izšel priročnik »Tačke na delu« avtorice Mojce Trampuš, dolgoletne Tačke in vodnice nepozabne zlate prinašalke Šape. Priročnik je namenjen ne le vodnikom, ampak tudi strokovnim delavcem v ustanovah. Zajema abecedo dela s terapevtskimi psi, pa tudi opis pripomočkov in dejavnosti, s katerimi vzpodbujamo uporabnike, najsibo otroke – vrtičkarje, osnovnošolce ali stanovalce v domovih starejših... k doseganju zastavljenih ciljev ob našem terapevtskem psu. Priročnik je dragocena pomoč pri našem delu, zelo poseben pa je tudi zato, ker je (brez moje vednosti!) Fellowu pripadla čast, da njegova fotografija – delo Blaža Košaka – Blaya – krasi naslovnico.

Še oklevate in razmišljate, ali bi se nam pridružili? V januarju prihodnje leto bomo ponovno testirali nove kandidate za pripravniške pare. Vabljeni!

Tački Mojca in Jenny

Polnomastno kozje mleko: zdravo in slastno

Polnomastno kozje mleko je za pse mladiče, odrasle pse in tudi starejše pse izjemno zdravo, psi pa ga naravnost obožujejo. Kozje mleko zagotavlja visoko raven beljakovin, zdravih maščob, mineralov, elementov v sledih in vitaminov, zato je to eno od najbolj hranljivih dodatkov.

Beljakovine in maščobe v kozjem mleku so zelo koristne in lahko prebavljive. Kozje mleko je iz tega razloga izjemno hranilno, daje podporo podhranjenim psom, bolnim psom in je pomembno okrepčilo pri hitrejšem okrevanju po boleznih.

Uporablja se ga lahko tudi pri velikih leglih za dohranjevanje ali v primeru, če psička mladiče premalo hrani. Kozje mleko pa ni nadomestilo za kolostrum. Kot dodatek k hrani ga lahko uporabljamo tudi za mačke. V primeru neješčosti lahko k hrani dodajamo kozje mleko, saj zvišuje apetit in je poln hranilnih snovi, kalcija in zdravih maščob.

Preizkusite se tudi v peki pasjih piškotov ali v pripravi domačega pasjega sladoleda; pri vseh takšnih pasjih »slasčicah« je kozje mleko zagotovo nepogrešljiv dodatek. Primerno je tudi kot dodatek v kuhanje pasje obroke ali BARF surove obroke.

Odlično se kozje mleko obnese tudi pri psih, ki premalo pijejo; v takšnih primerih lahko kozje mleko razredčite z vodo in ga ponudite kot napitek, okus in vonj mleka pa bosta zagotovo privabila psa, da bo izpraznil svojo skodelico. S količino mleka smo pazljivi le pri kosmatincih, ki imajo težave s povečano telesno težo.

V primeru, da nimate dostopa do svežega kozjega mleka, uporabite Naturavetal polnomastno kozje mleko v prahu. Prednost mleka v prahu je daljši rok uporabe in mešanje z vodo v razmerjih, ki jih sami želite. Če boste mleko ponudili bolj kot napitek, ga bolj razredčite z vodo. V primeru, da boste mleko dodali v hrano, ga lahko zmešate bolj gosto in kremasto. Prav tako naj bo kozje mleko za pripravo pasjega sladoleda ali pasjih piškotov gosto in kremasto pripravljeno.

Kombinirano hranjenje suhe in mokre hrane

Ogromno skrbnikov psov se odloči za kombinirano hranjenje suhe in mokre hrane oziroma za mešanje suhe in mokre hrane. Pogosto se nam iz tega razloga postavi vprašanje: Ali sploh lahko mešam moko in suho hrano? Kakšne prednosti ima mešanje in ali lahko morda s takšno odločitvijo celo škodujemo svojemu psu?

Na vprašanje zelo težko odgovorimo z da ali ne, saj ni tako preprosto in je največ odvisno od vsakega posameznega psa. Vsak pes ima svoj lasten metabolizem, drugačen prebavni trakt in drugačno tempo življenja, kar vse skupaj seveda vpliva na različno prebavo hrane. Običajno pa psom z občutljivo prebavo, mladičem, pri katerih se prebavni sistem in imunski sistem še razvijata, in starejši psom bolj ustreza le ena vrsta hrane brez nepotrebnih in prepogostih menjav in kombinacij. Prav tako se je pri psih alergičnih boljše izogniti kombinacijam suhe in mokre hrane, vsaj dokler ne ugotovimo, katera živila so zanj alergena.

Za zdrave aktivne pse, brez prebavnih težav in alergij pa kombinacije mokre in suhe hrane niso problematične. Tako imamo skrbniki občutek, da smo jim dali nekaj več, da smo še boljše poskrbeli zanje, čeprav je dejstvo, da psi niso gurmani in ne prepoznavajo različnih okusov v takšni meri kot ljudje.

Briketi (ekstrudirana suha hrana) in mokra hrana

Mešanje briketov in mokre hrane pri določenih psih ni najboljša odločitev, saj lahko pride do prebavnih težav. Briketi se v želodcu psa namreč napihnejo/nabreknejo in se zato prebavljajo počasneje in zelo drugače od mokre hrane. Takšne razlike v prebavi hrane lahko

privedejo do porušenja črevesne flore kar povzroči prebavne težave kot je driska, mehkejša blata, napenjanje in bruhanje. Če se boste odločili za kombinacijo, izberite za suho hrano hladno stiskano hrano, ki se v želodcu psa ne napihne in se lahko tako kombinira z mokro hrano, kuhano hrano in tudi surovo hrano. Hladno stiskana hrana in mokra hrana se lahko mešata v istem obroku ali v ločenih obrokih. Iz prebavnega vidika pes ne bo imel težav, tudi če bo dve različni vrsti hrane prejel v istem obroku.

Na kakšen način mešati suho hladno stiskano in mokro hrano?

Če se odločimo za kombinacijo mokre in suhe hrane, je to bolj smiselno narediti v ločenih obrokih kot v istem obroku. Na tak način psa ne razvadimo in je vedno pripravljen pojesti samostojen obrok suhe in samostojen obrok mokre hrane. Mešamo lahko mokro hrano in hladno stiskano hrano (peleti). Ko začnemo mokro in suho hrano mešati v istem obroku, pa se pes tega hitro nauči in potem vedno pričakuje oboje skupaj v obroku. To lahko privede do kasnejšega zavračanja suhe hrane, kar lahko postane težava, ko gremo na dopust ali moramo dati psa v varstvo.

Mešanje hrane pri psih alergikih

Pri alergikih bodite bolj pozorni pri kombinacijah. Najprej izberite en okus (en protein = monoproteinski okus) in eno vrsto hrane; mokro ali hladno stiskano. Tako hranite psa vsaj 14 dni. V primeru, da kuža nima težav, se lahko odločite za kombinacijo hladno stiskane in

mokre hrane v istem beljakovinskem viru, v kolikor menite, da je to potrebno. Za zdravje psa mešanje mokre in hladno stiskane hrane ni potrebno, saj pes dobi vsa hranila iz uravnotežene suhe hrane enako kot iz uravnotežene mokre hrane.

Mešanje hrane pri neješčih psih

Znano je, da določeni psi jedo z večjim užitkom kot drugi. Res pa je tudi, da se noben pes ob polni posodici ne bo izstradal do te mere, da bi to negativno vplivalo na njegovo zdravstveno stanje. V primeru, da pes določene hrane ne želi jesti, lahko zamenjamo okus, vendar tega ne delamo v nedogled. Vzpostavimo tudi ustrezen režim hranjenja; pes naj nima hrane ves čas na voljo, temveč naj dobi 2–3 obroke na dan. Če obroka ne poje v celoti, ga nikoli ne nagradimo s priboljški.

Pri neješčih psih bi mešanje mokre in hladno stiskane hrane v istem obroku odsvetovali, saj na tak način neješčost psa še dodatno spodbujamo. Takšnim psom je bolj smiselno mokro in suho hrano ponuditi v ločenih obrokih, tako da lepo sprejmejo suho hrano in pojedjo obrok v celoti, enako pa velja tudi za mokro hrano.

CANIS PLUS® naravna in zdrava hrana za pse. Hladno stiskana.

Prva pasja hrana izključno z naravnimi vitamini in minerali brez kemičnih primesi.

- brez umetnih konzervansov
- brez ojačevalcev okusa
- brez neprijetnega vonja
- izključno naravni vitamini
- brez pšenice in soje
- 100% naravna

■ proizvedeno
■ v
■ Nemčiji

VEČ INFORMACIJ

Srečanje v zelenem Polhovem Gradcu

Za nami je krassen spomladanski nedeljski izlet, katerega rdeča nit so bili seveda naši berniji.

Zbrali smo se v neposredni bližini Polhograjske graščine, kjer so se naši berniji prevahalili od glave do pet, mi pa smo srečanju in seveda našim novim članom nazdravili z aperitivom.

Najprej smo obiskali Polhov doživljajski park, označeno pot, ki je navdušila zlasti mlajše udeležence. Na sprehodu so uživali tudi naši kosmatinci, saj vsaj polovica poti teče po senčnem gozdnem robu. Pot je bila lahko dostopna in krožna, saj se prične in konča pri grajskem parku. V graščini smo kupili Polhovo knjižico z različnimi nalogami. Otroci so po poti vanjo lepili nalepke in zbirali žige. Ob tem so jih na poti pričakale lesene skulpture gozdnih živali, hišice, otroški čebelnjak, živalska pošta, jazbina in različni didaktični elementi ... Za zbrane žige in nalepke so otroci na koncu poti prejeli nagrado za uspešno opravljeno nalogo.

Pot smo nadaljevali do Polhograjske graščine in se ustavili pod mogočno lipo, kjer je nastala množica zgovornih fotografij v prekrasnem vremenu, ki nam je služilo vse do konca našega druženja.

V Pograjskem domu, ki je oddaljen od našega zbornega mesta le pičlih 500 m, so nas in naše bernije prijazno sprejeli ter pričakali z okusnim kosilom. Sabina Mezek in Damijan Strel sta nam pripravila izvirno in unikatno presenečenje: vsak udeleženec je dobil 23 cm visoko podobo bernija, sestavljeno iz skrbno zlepljenih papirnih delcev. Ljubko darilo nam je res seglo v srce, zato obema res en velik HVALA!

Vsi, ki se spoznajo na terapevtske pse, pravijo, da je bernski planšarski pes idealna pasma za terapevtsko delo. Zato smo naše druženje dopolnili s predstavitvijo naših bernskih terapevtskih parov. Tački Mojca in Jenny sta dejavni v društvu Tačke pomagačke, Tone s Hero je član društva Ambasadorji nasmeha, Slavko pa je pričel pred leti z Wenayo in je prav tako slikovito predstavil svoje preteklo ter sedanje prostovoljsko poslanstvo. Mojca se je spomnila tudi svojih prvih dveh terapevtskih psov, Fellowa in Fani. Za zaključek pa nam je Tone prebral čudovito pesem o berniju, delo naše dolgoletne članice Nade Turnšek (pesmico najdete v naši spletni knjižnici pod »Berni poezija«).

Na koncu naj se zahvalimo vsem udeležencem, ki so s svojo prisotnostjo srečanje spremenili v bernski praznik. Naši kosmatinci so bili odlične volje, vidno so uživali in prav z nobenim od njih ni bilo nikakršnih težav, kar velja tudi za njihove lastnike. :-)

Mateja Pečar
v imenu Ekiye Moj berni

KOKOSOVO OLJE

Kokosovo olje, pridobljeno iz zrelih kokosovih orehov, je jedilno olje, ki ga pogosto najdemo v hrani in izdelkih za nego kože. A to olje ni le koristen dodatek k prehrani ljudi, ampak lahko pripomore tudi k zdravju vašega psa: od lajšanja trebušnih težav in pomirjanja razdražene kože do preprečevanja okužb in zmanjševanja alergijskih reakcij – to so le nekatere prednosti uporabe kokosovega olja pri psih.

Nanos kokosovega olja na kožo je za psa lahko koristen iz več vidikov. Med drugim lahko pomaga pri pomirjanju razdraženih predelov in vlaženju srbeče in suhe kože. Kožo naredi bolj mastno, kar je še posebej pomembno v zimskih mesecih. Če ima vaš hišni ljubljeneček suhe, razpokane tačke, jih lahko namažete s čistim kokosovim oljem ali pa z vlažilnim izdelkom, ki vsebuje to sestavino.

Vlažilni šampon za pse, ki vsebuje kokosovo olje, je idealen za vlaženje suhe dlake, balzam za pse s kokosovim oljem pa bo pomagal zmečati dlako.

Kokosovo olje je lahko tudi naraven način za zaščito in odganjanje bolh in klopotov, saj lavrinska kislina, ki jo vsebuje, odvraca zajedavce. V dlani si vtirate manjšo količino kokosovega masla sobne temperature. S prsti pojdite skozi dlako vašega hišnega ljubljence in maslo nežno vtirate.

Kokosovo olje ima tudi protibakterijske, protivirusne in protiglivične lastnosti, zato je uporaben tudi kot naravno lokalno sredstvo za celjenje in pomiritev manjših ran. Primerno je tudi kot nadomestek zobne paste. Zobna pasta, narejena s kokosovim oljem, namreč lahko pomaga odpraviti škodljive bakterije v ustih in prepreči zobne obloge, ki lahko privedejo do razvoja zobnih bolezni pri psih.

Po posvetu z veterinarjem lahko razmislite tudi o dodajanju kokosovega olja v prehrano psa, saj je to dober način za vzpostavitev ravnovesja v delovanju ščitnice. To je pomembno predvsem za tiste pse, ki se borijo s prekomerno telesno težo, in tiste, ki jim primanjkuje energije. Kokosovo olje lahko namreč izboljša absorpcijo hranil in pomaga pri preprečevanju prebavnih motenj, vendar ga je treba zaradi visoke vsebnosti nasičenih maščob psom dajati v zmernih količinah.

Vir: https://www.dominvrt.si/zivali/ljubljencki/kokosovo-olje-pes.html?utm_source=email&utm_medium=27032024_Dominvrt.si_Dominvrt-e-novice&utm_campaign=Dominvrt-e-novice&utm_content=https:%2F%2Fwww.dominvrt.si%2Fzivali%2Fljubljencki%2Fkokosovo-olje-pes.html

PREBRALI SMO ZA VAS

Turid Rugaas: Pogovori s psi – 30 let kasneje

Turid Rugaas je norveška inštruktorica za šolanje psov, pa tudi raziskovalka in avtorica mnogih priljubljenih knjig o pasjem šolanju. Turid Rugaas je danes stara 86 let, prvega psa je dobila leta 1948 in trenira od leta 1969. Svojo pasjo šolo Hagan Hundeskole je ustanovila leta 1984 na svoji kmetiji s pogledom na fjarde Norveške. Na svoji spletni strani piše, da je njen cilj izobraziti inštruktorje, da bodo tako lastnikom kot psom lahko pomagali do boljšega sobivanja. Leta 1992 je začela izobraževati druge trenerje psov na seminarjih doma in po svetu. Zelo veseli smo lahko, da nekaj njenih študentov prenaša njeno znanje na lastnike psov tudi v Sloveniji.

Njeno revolucionarno delo je odkrivanje in opisovanje miritvenih znakov, ki jih poimenuje tudi »umetnost preživetja«. Ko beremo njeno knjigo Pogovori s psi, hitro izvemo, kaj je mislila s tem.

Knjiga vsebuje veliko opazovanj in ugotavlja, kaj je poznavanje miritvenih znakov in njihovega jezika prineslo našemu razumevanju psov. Skozi primere v knjigi hitro dojamemo, kako pomembno je poznati pasji jezik in njihov način sporazumevanja, najprej med psi samimi in nato tudi s človekom.

Za pse so socialne veščine zelo pomembne, zato jih moramo svojemu psu tudi omogočiti. S pomočjo te knjige bo šlo veliko lažje.

Knjigo je prevedla Jasna Poznič (jasna.poznic@jogini.com), kjer knjigo lahko tudi naročite.

Mojca Sajovic

MOJ BERNI - glasilo skupine MOJ BERNI št. 1/2024;

Izdajatelj Skupina MOJ BERNI, Predole 23, 1290 Grosuplje. Glasilo izhaja le v elektronski obliki in je namenjeno članom skupine.

Urednica: Nina Barlič

Člani uredniškega odbora: Mateja Pečar, Mojca Sajovic, Barbara Šolc

Sodelavci: Damjana Škapin, Nastja Ražman, Tone Hočevar

Priprava: Amset d.o.o.

Za področje vzreje BPP je pristojen Slovenski klub za velike pasme in molose, info na e-mail: skvpm.info@gmail.com. Najave vzrejnih pregledov bomo tudi v naprej objavljali na spletnih straneh in po e-pošti.

Glede nekdanjih klubskih ugodnosti sledite objavam na spletni strani.